

ทิศทางการเกษตร

พิธีชงสุร สมแก้ว

กระดาศสาใบสับประรดที่ลำปางส่งนอก

ขึ้น ไปภาคเหนือแะจังหวัดลำปาง พบปะผู้เกี่ยวข้องในการบริหารจังหวัดจากส่วนต่าง ๆ หลายท่านด้วยกัน หลังจากแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในหลายกรณี รับทราบว่ามีในนั้นที่น่าสนใจสำหรับเกษตรกรก็คือ แนวทางการแก้ปัญหาที่เกิดจากสิ่งเหลือใช้ของวัสดุการเกษตรมาทำให้เป็นประโยชน์ และเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกรอีกทางหนึ่ง

สิ่งนั้นคือการทำกระดาศจากใบสับประรด คือ ที่ตำบลบ้านเสด็จ อำเภอเมือง เกษตรกรที่นั่นปลูกสับประรดเพื่อขายหัวเป็นจำนวนมาก แต่สับจะมีพื้นที่เพาะปลูกมากกว่าพืชไร่ชนิดอื่น ๆ หลังจากเกษตรกรเจ้าของไร่เก็บเกี่ยวหัวสับประรดส่งขายตลาดเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ส่วนของใบไม่ได้นำมาใช้ประโยชน์แต่ประการใด กิ่งทิ้งไว้บริเวณไร่นาของ

คุณพฤทธิพร เขาวนปรีชา กำนันตำบลบ้านเสด็จ บอกว่า จากปัญหาดังกล่าวจึงมีการคิดแก้ไขด้วยการพยายามหาหนทางนำไปสับประรดเหล่านั้นมาใช้ประโยชน์อีกครั้งหนึ่งให้ได้ ในที่สุดหลังจากเกษตรกรกลุ่มหนึ่งได้มีโอกาสเดินทางไปดูงานที่ทางเกษตรและอุตสาหกรรมจังหวัดจันทบุรี ก็พบแนวทาง เมื่อทราบว่าการทำงานกระดาศสามารถทำได้จากเส้นใยพืชหลายชนิด ในที่สุดก็ศึกษาฝึกปรือภายในหมู่บ้านจนสามารถนำไปสับประรดมาทำเป็นกระดาศสำเร็จ

กำนันตำบลบ้านเสด็จ เปิดเผยด้วยว่า การทำกระดาศสาของพื้นที่แห่งนี้ในแต่ละปี

สามารถทำรายได้ให้กับจังหวัดลำปาง ไม่น้อยกว่า 70-100 ล้านบาท ขณะเดียวกันเจ้าของไร่สับประรดที่นำไปมาเพื่อทำกระดาศสาก็มีรายได้ด้วย โดยทางกลุ่มรับซื้อในราคา 400 บาทต่อ 1,000 หน่อ หนึ่งไร่เกษตรกรปลูกไม่น้อยกว่า 8,000 หน่อ เพราะฉะนั้นเกษตรกรจะมีรายได้เพิ่มอีกไร่ละ 3,200 บาท ซึ่งสามารถใช้เป็นต้นทุนเพื่อซื้อปุ๋ย สูตร 20-0-0 ซึ่งใช้สำหรับการบำรุงไร่สับประรดได้ไม่น้อยกว่า 1 ตัน

ขณะเดียวกัน ขั้นตอนการทำกระดาศสาที่ใช้กรรมวิธีในการรักษาสีแฉะลอมเป็นสำคัญ ตั้งแต่ขั้นต้นของการผลิตไปจนถึงขั้นสุดท้าย คือ เริ่มจากคัดแยกใบมาตัดเป็นชิ้น ๆ ความยาวประมาณ 6-10 นิ้ว นำไปล้างจนสะอาดจากนั้นนำไปต้มประมาณ 3 ชั่วโมง โดยไม่ต้องใช้โซดาไฟช่วยเพื่อ

ทับถมสูงกองพะเนินนานวันเข้าเกิดการเน่าเหม็น สังกลิณไม่พึงปรารถนาแก่ผู้คนที่ผ่านไปมา และที่สำคัญผู้ที่มิบ้านเรือนอาศัยอยู่ในละแวกนั้น ทนกลิ่นอันน่ารำคาญนี้ไม่ได้เกิดกรณีพิพาทขัดแย้งกันเรื่อยมา บางไร่จึงไปกว่านั้น ทนเสียงรบกวนของเพื่อนบ้านไม่ไหว ตัดสิน

ใจจุดไฟเผาใบสับประรดเหล่านั้นเสียเลย ก็ลองพิจารณาดูเถอะว่าใบสับประรดที่มีความหนาพอควรพร้อมควบแน่นด้วยน้ำ การเผาทำหลายไม่ได้เป็นเช่นหญ้าหรือว่าฟางแห้ง การลุกไหม้ต้องใช้เวลาเป็นอาทิตย์ต่อหนึ่งกอง ชำร่ายบาง

พื้นที่เกิดการลุกลามไปยังพื้นที่อื่น ๆ จนไปถึงบ้านเรือนของผู้คน แน่นอนกรณีพิพาทก็เกิดขึ้นมาอีก

การกักขาว เนื้อเยื่อที่ได้มาจะออกไปทางสีเขียวขี้ม้า หากต้องการกระดาศสาที่แลดูสดใสและสะอาดตาก็นำเข้าเครื่องโม่เพื่อปั่นให้ละเอียด ขั้นตอนนี้สีที่ออกมาจะเป็นสีธรรมชาติของกระดาศสาคือ เอนไปทางสีน้ำตาล หากต้องการให้เป็นสีอื่น ๆ ก็ผสมเข้าไปในระหว่างโม่ได้ กระดาศที่ได้ก็จะเป็นสีนั้น ๆ ตามที่ต้องการ หรือชอบสีขาวนวลก็ใช้สารจำพวกไฮโดรเจนซัลไฟด์เคลฟอก ซึ่งจะดีกว่าสารอื่น ๆ เพราะไม่มีกลิ่น

จากนั้นนำเนื้อเยื่อมาล้างแพรตามขนาดที่ต้องการ ตากแดดให้แห้งแคะออกมาจะได้กระดาศสาจากเส้นใยใบสับประรดตามที่ต้องการ ขบวนการต่อไปก็นำกระดาศเหล่านั้นแปรสภาพเป็นวัสดุ

อุปกรณ์อื่น ๆ ที่ตลาดต้องการต่อไป เช่น สมุด
จดบันทึก กรอบรูปมาและส่วนประกอบของ
โคมไฟ เป็นต้น โดยเฉพาะโคมไฟที่ใช้ส่วนประกอบ
การผลิตของกระดาษสาเส้นใยสับปรดของที่แห่งนี้
ได้รับความนิยมจากประเทศญี่ปุ่นเป็นอย่างมาก
ด้วยขณะที่เปิดไฟจะมองเห็นลึลลาคักษณะของ
เส้นใยที่แสงทะลุลอดผ่านออกมาสวยงามกว่า
พลาสติก

การนำเส้นใยจากใยสับปรดมาผลิต
เป็นกระดาษสาของตำบลบ้านเสด็จแห่งนี้ นับ
ว่าเป็นกรรมวิธีแก้ไขปัญหของวัสดุการเกษตร
ที่เหลือใช้มาทำคุณประโยชน์ ทำของที่ไมต้องการ
ให้มีราคาเป็นสิ่งที่น่าศึกษาและควรนำไปประยุกต์ใช้
กับวัสดุอื่น ๆ ที่ยังคงมีอยู่ในขณะนี้อีกหลายรายการ
นะครับ.

